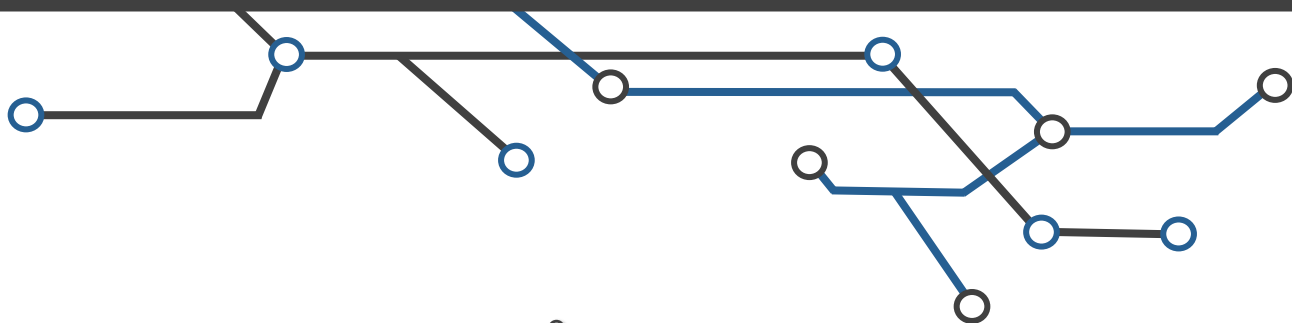

A D F O N T E S

ÅRSMELDING

IFS 2020

INSTITUTT FOR FORSVARSSTUDIER

Innhold

Forord	4
1. Organisasjon.....	5
2. Forskning.....	6
2.1 Senter for sikkerhetspolitikk	6
2.1.1 Russlandsprogrammet	6
2.1.2 Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv.....	8
2.1.3 Annen forskningsvirksomhet.....	8
2.2 Senter for internasjonal sikkerhet.....	8
2.2.1 Security in Northern Europe (SNE).....	9
2.2.2 Asia-programmet	9
2.2.3 Cyberprogrammet.....	10
2.3 Senter for sivil-militære relasjoner.....	10
2.3.1 Omstillingsprogrammet	11
2.3.2 Planprogrammet.....	11
2.3.3 Annen forskningsaktivitet.....	11
3. Undervisning	12
3.1 Undervisning – akkreditert utdanning.....	12
3.2 Sjefskurset	13
3.3 Undervisningskvalitet.....	13
3.4 Veiledning	14
3.5 Undervisning – samlet vurdering	14
4. Publisering og formidling.....	14
4.1 Publisering i eksterne kanaler	14
4.2 Publisering i egen kanal – <i>IFS Insights</i>	14
4.3 Konferanser og seminarer i regi av IFS	14
4.4 Medieoppslag, nettsider og sosiale medier	15
4.5 Formidling – samlet vurdering.....	16
5. Økonomi og personell	16
5.1 Økonomi.....	16
5.2 Personell	16

Vedlegg: IFS publikasjoner og formidling.....	18
Masteroppgaver	18
Bøker (vitenskapelige)	18
Artikler (vitenskapelige)	18
Bokkapitler (vitenskapelige)	19
Artikler og bokkapitler (populærvitenskapelige)	21
Kronikker/korte artikler (<2.000 ord)	22
Foredrag/konferansebidrag	23
Medieopptreden	26

Forord

Årsmeldingen redegjør for forskning, undervisning og formidling levert av Institutt for forsvarsstudier (IFS) som en del av Forsvarets høyskole (FHS) i 2020.

Årsmeldingen gir en samlet oversikt over instituttets virksomhet, med fokus på hva vi oppnådde, og hva vi fortsatt har å strekke oss etter. Selv om publiseringen i bredt over tid er økende, er det viktig med videre tiltak for å øke den vitenskapelige publiseringen ytterligere. Prosjektutvikling og søknader om eksternfinansiering må ha høy prioritet for å sikre bærekraftig ettervekst. Instituttet er inne i et generasjonsskifte. Det er gjort flere nyrekrutteringer de senere år, så også i 2020, og i takt med at arbeidsstokken forynges øker også mangfoldet. Det er likevel nødvendig med en fortsatt målrettet innsats for å øke andelen kvinner som konkurrerer seg til fast stilling. Videre er det nødvendig med fortsatt innsats for å sikre solid faglig mentorering og forsvarlig oppfølging av yngre forskere.

Også for IFS tok 2020 en brå og uventet vending i mars med pandemi og nedstengning av samfunnet. De ansatte har siden da primært arbeidet fra hjemmekontor og brukt digitale plattformer til alt fra møter til undervisning og annen formidling. Digitaliseringen av virksomheten gikk raskt, og selv om det har vært en rekke utfordringer med IKT-løsningene og med hjemmekontorordningen for mange ansatte, er jeg imponert over den omstillingsvilje- og evne de ansatte viste i løpet av få uker. Med unntak av enkelte forsinkelser grunnet IKT- og hjemmekontorproblematikken, har forskningen i liten grad blitt negativt påvirket – i flere tilfeller tvert imot. De negative effektene av pandemien traff først og fremst Seksjonen for sjefskurs samt vår seminar- og konferanseaktivitet, dels også annen formidlingsaktivitet, men jeg anser dette som midlertidig. Det har også vært positive effekter i form av innovasjon når det gjelder digitale løsninger og konsepter, som vil bli videreført- og utviklet i tiden fremover.

Med en normalisert situasjon ser instituttet frem til å ta opp igjen de fysiske aktivitetene. Samtidig vil vi legge vekt på å ta med oss det beste fra det vi har lært under pandemien. Det handler blant annet om økt fleksibilitet og rom for individuelle tilpasninger i arbeidshverdagen, besparelser på møte- og reiseaktivitet og en generelt økt effektivitet gjennom nye organisasjons- og arbeidsformer.

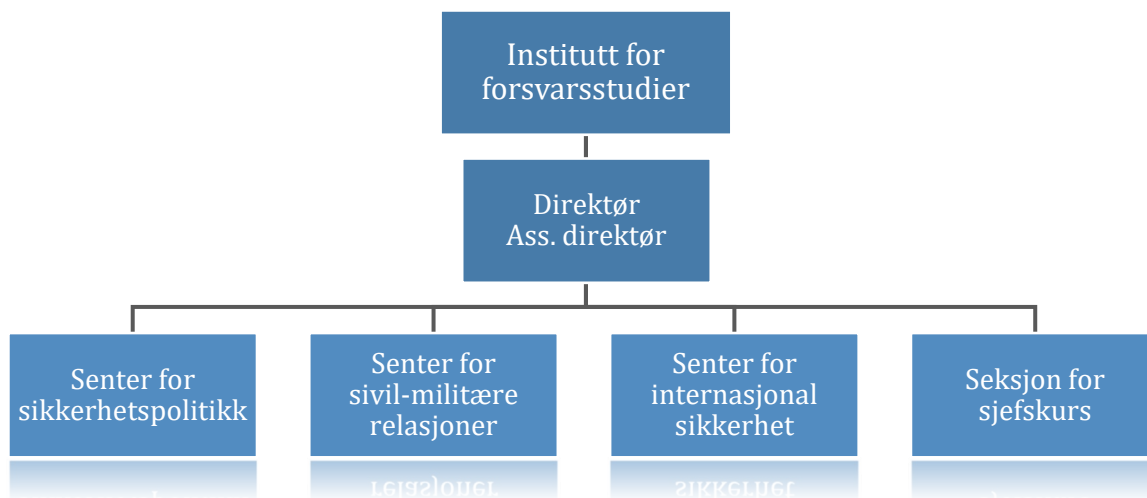
Oslo, mai 2021

Kjell Inge Bjerga
Direktør

1. Organisasjon

Instituttet er et faglig uavhengig forskningsinstitutt og består av tre forskningssentre og en seksjon for sjefskurs. Instituttet har ingen egen administrasjon, men får administrativ støtte fra den sentrale staben ved Forsvarets høgskole. IFS er integrert i høgskolen, blant annet med en undervisningsportefølje som spenner fra bachelor- til masterstudier, og med FHS sjefskurs (HOU-nivået – høyere offisersutdanning) som en integrert del av instituttet. IFS holder til på Akershus festning i Oslo.

2. Forskning

IFS' overordnede mål er å levere forskning av høy kvalitet om forhold som påvirker internasjonal og norsk sikkerhet og om virkemidlene som benyttes for å ivareta denne sikkerheten.

Dette målet operasjonaliseres gjennom forskning som er langsiktig rettet inn mot tre overordnede temaer, som også er grunnlaget for instituttets organisering i tre forskningssentre:

- Endringer i stormakter, globale og regionale maktforhold (Senter for internasjonal sikkerhet)
- Håndteringen av Norges sikkerhetsutfordringer (Senter for sikkerhetspolitikk)
- Militærmaktens utvikling og plass i samfunnet (Senter for sivil-militære relasjoner)

Instituttets faglige profil er forankret i Forsvarets høgskoles forsknings- og utviklingsstrategi. Innenfor rammen av de tre overordnede temaene gjennomfører IFS forskningsprogrammer- og prosjekter. Flere av programmene og prosjektene er senterovergripende. Forskningen ved instituttet tar utgangspunkt i dagsaktuelle problemstillinger, samtidig som historiske undersøkelser utgjør en viktig del av virksomheten. Det er et ufravikelig krav om høy kvalitet i forskningen, og innenfor de tre temaene skal forskerne ved IFS kombinere sikker empirisk forankring og metodisk soliditet med bruk og utvikling av teoretiske perspektiver.

2.1 Senter for sikkerhetspolitikk

Leder i 2020: professor Katarzyna Zysk

Ved Senter for sikkerhetspolitikk analyseres forhold som påvirker norsk og europeisk sikkerhet, forsvar og strategi. Sentrale temaer er norsk sikkerhetspolitikk og utviklingen i Europa og viktige europeiske land, i NATO, Russland og nordområdene samt utviklingen i sikkerhets- og forsvarssamarbeidet i Nord-Europa.

Det var i 2020 to større forskningsprogrammer ved senteret: Program for russisk sikkerhets- og forsvarspolitik og Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv. I tillegg kom en rekke enkeltstående forskningsprosjekter.

2.1.1 Russlandsprogrammet

Program for russisk sikkerhets- og forsvarspolitik har til hensikt å bidra til ny kunnskap og innsikt gjennom forskning og formidling av høy kvalitet. Programmet analyserer hvordan russisk politikk blir utformet og utøvd og ser på Russlands bruk av militære og ikke-militære virkemidler i internasjonale forhold. Forskning på utviklingstrender i russisk militær doktrine og strategi generelt, og i nordområdene og Arktis spesielt, munnet i 2020 ut i flere konferansebidrag og publikasjoner. Det ble også forsket på innovasjon i det russiske forsvaret, med fokus på strategiske og operasjonelle

konsekvenser av nye og banebrytende teknologier som en del av det internasjonale prosjektet «Innovation and the 4th industrial revolution».

Sentralt i forskningsprogrammet er implikasjoner av Russlands atferd for internasjonal sikkerhet generelt – og for Norge og nordområdene spesielt. Andre temaer er Russlands økonomi og energisektor i en sikkerhetspolitisk ramme samt politisk og sosial utvikling som en faktor i russisk sikkerhets- og forsvarspolitik. I tillegg omfattet programmet forskning på militarisme og den offisielle patriotismen i Russland, med hovedfokus på statsprogrammet for patriotisk oppfostring, samt andre aspekter av utviklingen i Russland, deriblant æreskulturen og verdighetskulturen, og sikkerhetisering av historie.

I 2018 ble IFS tildelt midler fra Forskningsrådet til det treårige prosjektet “Russia’s Politicized Economy, Elite Dynamics, and the Domestic-Foreign Policy Nexus” (RUSECOPOL). Prosjektet startet opp i januar 2019 og består av tre IFS-forskere: prosjektleder Jardar Østbø, seniorforsker Ingvill Moe Elgsaas og førsteamanuensis Ingerid M. Opdahl samt seks partnere fra inn- og utland. RUSECOPOL tar for seg forholdet mellom Russlands politisk-økonomiske modell, maktkampen innad i eliten, og hvordan dette har innvirkning på politikken som føres. I tillegg til medieopptredener og enkeltartikler i fagfellevurderte tidsskrifter, jobbet RUSECOPOL-deltakerne i 2020 med et spesialnummer i tidsskriftet *Post-Soviet Affairs*, med tittelen «State, Business and the Political Economy of Modernization», en hovedleveranse i prosjektet.

RUSECOPOL avholdt en workshop ved Universitetet i Oslo 20. januar med deltakelse fra de internasjonale partnerne. På konferansen «Power and economy under Putin and beyond» dagen etter tok RUSECOPOL-prosjektets internasjonale forskerpanel for seg de russiske elitenes kamp om makt og ressurser, og hvordan den påvirker politikktutforming og politisk utvikling. På talerstolen: Andrej Jakovlev, professor ved Higher School of Economics i Moskva.

2.1.2 Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv

Programmet Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv skal videreutvikle den teoretiske, konseptuelle og empiriske kompetansen om norsk sikkerhetspolitikk. Programmet tar utgangspunkt i en analyse av utvalgte strategiske utviklingstrekk og drøfter på dette grunnlaget mulige norske veivalg, sikkerhets- og forsvarspolitiske så vel som konseptuelle. Oppmerksomhet vies de mest krevende utfordringene – som væpnet angrep og sikkerhetspolitiske kriser. Men fordi skillene mellom fred, krise og konflikt stadig blir mer uklare, analyseres også utfordringer og trusler relatert til gråsonoperasjoner. Utsynet er globalt, men kjernen i programmet er forholdet til Russland, som berører Norge mest direkte.

Programmet ser på klassisk strategisk tenkning – spesielt avskrekking i en allianse –, beroligelse og krisestabilitet. Samtidig satser deltakerne på å bidra til systematisk refleksjon om, og fornyelse av, det teoretiske grunnlaget for norsk sikkerhetspolitikk. Programmet legger stor vekt på å kunne kombinere akademisk kompetanse med militærfaglig innsikt, trekke veksler på annen forskning og virksomhet ved IFS og tappe militær innsikt og erfaringer fra andre miljøer. Programmet, som finansieres av Forsvarsdepartementet og IFS, består av tre forskningsprosjekter med ett års varighet: 1) Småstatsrealisme og Norges strategiske alternativer i en ny tid, 2) Competitive strategies på norsk, 3) Egenevne til nasjonal krisehåndtering, herunder i det ukonvensjonelle rom.

2.1.3 Annen forskningsvirksomhet

Senteret gjennomførte i 2020 også en rekke enkeltstående forskningsprosjekter, deriblant:

- En komparativ analyse av debatten rundt handel og sikkerhet mellom USA og Tyskland
- Implikasjoner av covid-19 pandemien for forsvarsutvikling og -planlegging samt for transatlantisk sikkerhet
- Implikasjoner av klimaendringer for sikkerhet og forsvar
- Norges og Tysklands holdninger til avskrekking og samarbeid med Russland i den nordiske regionen
- Hvilken rolle amerikansk våpenhjelp overfor mindre, europeiske land spilte i NATO-sammenheng fra slutten av 1940-årene til sent 1960-tall, samt norsk 'atlantisme' i 1950-årene
- Pro-atlantisk påvirkningspolitikk og 'atlantisme' i Norge, 1949–1965
- Sikkerhets- og forsvarsutvikling, samt geopolitiske spørsmål i Arktis
- Konkurrerende visjoner om verdensorden i høyimperialismes tidsalder: Den russisk-japanske krig og Vestens verdensbilder
- «Net Assessment» (NA) som analytisk rammeverk, deriblant NA og kunstig intelligens

2.2 Senter for internasjonal sikkerhet

Leder: førsteamanuensis Anders Romarheim

Senter for internasjonal sikkerhet studerer stormakter og globale maktforskyvninger som kan påvirke norsk sikkerhet. I sentrum av studiene står tre definerte områder: asiatisk sikkerhets- og forsvarspolitikk, transatlantisk sikkerhet og cybersikkerhet i bred forstand. Det er et viktig mål ved senteret å identifisere de større globale strategiske utviklingstrekk på tvers av domener og verdensdeler.

Senteret opprettet i 2020 sitt tredje forskningsprogram: Cyberprogrammet. Målet med programmet er å undersøke ulike måter cybersikkerhet og cyberdomenet påvirker stormaktsrivaliseringen. Det er

vesentlig at instituttet og senteret får inn cyberdimensjonen i studiene av Asia, USA og NATO. Programmet har en uttalt tverrfaglig tilnærming.

2.2.1 Security in Northern Europe (SNE)

SNE er et program for forskning og dialog og pågår i perioden 2019–2021. Programmet gjennomføres i partnerskap med tre internasjonale institusjoner: Center for Strategic and International Studies (CSIS) i Washington DC, German Council on Foreign Relations (DGAP) i Berlin og Royal United Services Institute (RUSI) i London. Formålet er å gi innsikt i den aktuelle og dynamiske utviklingen i det sikkerhetspolitiske bildet med størst betydning for Norge og den regionale sikkerhets- og forsvarssituasjonen i Nord-Europa.

Programmet bidrar til å sikre forskning om – og dagsordenplass for – sentrale tema for Norge i allierte hovedsteder. IFS og partnere arrangerer årlig to partnerarrangement som ambulerer mellom hovedstedene og publiserer tekster relatert til seminartematikken. I 2020 ble seminarene avholdt som virtuelle seminarer. I tillegg arrangerte SNE før pandemiedstengningen flere fysiske rundebordseminar i lukket format med forskere og beslutningstakere.

IFS-ansatte tilknyttet programmet i løpet av 2020 inkluderte Johannes Gullestad Rø, Karen-Anna Eggen, Ingeborg Bjur og Robin Allers. Samtlige har arbeidet med prosjekter knyttet til strategiske utfordringer i Nord-Europa.

2.2.2 Asia-programmet

Blant de viktigste faglige leveransene fra Asia-programmet i 2020 var ferdigstilling av et UD-finansiert prosjekt «China in a new era» og publiseringen av antologien *US-China Foreign Relations: Power Transition and its Implications for Europe and Asia* (London: Routledge).

Bildet viser noen av forfatterne som bidro til boken *US-China Foreign Relations*. (Fra venstre Philippe Le Corre (Harvard Kennedy School) Øystein Tunsjø (IFS), Rosemary Foot (Oxford) og Robert S. Ross (Boston College og Harvard University). Nummer to fra høyre er Katarzyna Zysk (IFS).

I tillegg til nevnte antologi har Jo Inge Bekkevold vært medredaktør for boken *The Socialist Market Economy in Asia: Development in China, Vietnam and Laos* (London: Palgrave Macmillan). Øystein

Tunsgjøl har publisert artikkelen “The Great Hype: False Visions of Conflict and Opportunity in the Arctic” i *Survival*, og Christopher Hsiung har publisert en *IFS Insights*-artikkel “Missile defense and early warning missile attack system cooperation: Enhancing the Sino-Russian defense partnership”.

Asia-programmets medlemmer har formidlet forskning gjennom kronikker og medieopptredener, samt deltatt aktivt i webinarer og annen formidling. Her vil vi særlig trekke frem Jo Inge Bekkevolds foredrag “Kinas virkemidler for påvirkning” i regjeringskonferanse 20. november og Øystein Tunsgjøl's innlegg “Forholdet USA og Kina” for regjeringens sikkerhetsutvalg 19. oktober.

Asia-programmet har i 2020 jobbet med å øke antallet heltidsansatte, både over grunnbevilgningen og via eksternfinansierte forskningsprogrammer. Asia-programmet søkes utvidet gjennom et nytt tre-årig forskningsprogram, Sikkerhetspolitikk i Asia, utlyst av Forsvarsdepartementet. Dette kan videreføre vårt tette samarbeid med ledende internasjonale forskere, og i 2021 gi finansiering til å ansette ytterligere heltidsforskere på Kina–NATO-relasjoner og Kinas militære utvikling.

Verden står overfor en ny supermaktrivalisering som også berører Europa og transatlantiske relasjoner. USA presser på for å samle NATO og EU mot Kina, men europeiske land deler ikke fullt ut USAs trusselbilde av Kina. Forskningen vil videreføres med vekt på analyser av Kinas rolle i å samle eller splitte det vestlige forsvars- og sikkerhetssamarbeidet.

2.2.3 Cyberprogrammet

Fremveksten av internett og cyberspace har påvirket internasjonal sikkerhetspolitikk og synliggjort interessekonflikter mellom stormaktene på nye arenaer. Samfunnets avhengighet og bruk av internett og digitale enheter og systemer har i kombinasjon med staters sikkerhets- og utenrikspolitiske prioriteringer gjort cyberspace til en geopolitisk arena. Utviklingen der vil kunne få betydelige sikkerhetspolitiske implikasjoner. Forskerne som bidrar mest i rammen av Cyberprogrammet er programleder Bjørn Svenungsen, Vivi Ringnes Wilhelmsen og Anders Romarheim.

IFS' Cyberprogram ble opprettet i oktober 2020 og bidrar gjennom forskning og formidling til å belyse denne utviklingen. Programmet retter seg særlig inn mot hvordan de store aktørene, som USA, Kina, Russland og EU, gjennom politikk og handling søker å påvirke utviklingen, og hvordan dette påvirker Norge. Som del av dette berører Cyberprogrammet tema som påvirkningsoperasjoner, behandling og beskyttelse av data, offensive cyberoperasjoner (cyberangrep), digitalisering av militære styrker og global forvaltning av internett.

Programmet publiserte i 2020 flere artikler, kronikker og essays, og det ble holdt en rekke foredrag for norsk sikkerhetsmiljø, forvaltning, næringsliv og mediehus. Wilhelmsen har vært spesielt aktiv i den offentlige debatten rundt personvern, overvåkning og den nye Lov om etterretningstjenesten. Av øvrig utadrettet virksomhet kan nevnes at Romarheim holdt keynote-tale på Dataforeningens sikkerhetssymposium og bidro på Digital – Nasjonal sikkerhetsdag i regi av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Svenungsen holdt foredrag blant annet for Teliakonsernet, NRKs ledergruppe, regjeringens kriseråd og flere departementer, samt deltok i podcaster fra Dataforeningen, Nasjonal sikkerhetsmyndighet, UD og *Teknisk Ukeblad*.

2.3 Senter for sivil-militære relasjoner

Leder i 2020: førsteamanuensis Sigurd Sørli

Ved Senter for sivil-militære relasjoner studeres forholdet mellom forsvar, samfunn og politikk, inkludert hvordan det norske forsvaret utvikles og anvendes. Forskningsaktiviteten rommer både

samfunnsvitenskapelige arbeider med en samtidig innretning og forsvars- og militærhistoriske studier. Hovedvekten ligger på studier av forsvar og samfunn i en norsk kontekst, men med en klar ambisjon om å se den nasjonale utviklingen i et bredt, internasjonalt perspektiv.

I 2020 foregikk forskningsaktiviteten i stor grad innenfor rammen av individuelle eller mer begrensede prosjekter, men senteret huset også to programmer som begge er finansiert av Forsvarsdepartementet: Omstillingsprogrammet og Planprogrammet.

2.3.1 Omstillingsprogrammet

Dette programmet, som har pågått siden 2012, har til hensikt å studere forsvarsomstilling i et bredt sivil-militært og internasjonalt perspektiv, og har omfattet betydelig forskningsaktivitet. I 2020 var forskningen primært konsentrert om arbeidet med en doktoravhandling om synet på Forsvarets bistand til politiet, 1975–2015. I tillegg ble det arbeidet med ytterligere en antologi i serien om det norske totalforsvaret. Tilnærmingen i boken måtte justeres våren 2020 for å gjøre det mulig å vie mer plass til pandemien. Arbeidet er i rute, og vil bli ferdigstilt våren 2021. Boken skal inngå i et trebindsverk om det norske totalforsvaret.

2.3.2 Planprogrammet

Det andre programmet har lagt mindre vekt på forskning og større på formidling og innspill til departementet i det pågående arbeidet med ny langtidsplan for Forsvaret. Dette programmet ble i samråd med FD avviklet tidlig i 2020, etter en avsluttende utgivelse av en *IFS Insights* med en rekke bidrag som oppsummerte programmets funn om langtidsplanlegging i forsvarssektoren.

2.3.3 Annen forskningsaktivitet

Den samlede forskningsaktiviteten ved senteret i 2020 kan deles inn i fire hovedkategorier: internasjonale operasjoner, veteranstudier, forsvars- og militærhistorie samt sivil-militære relasjoner allment.

I likhet med året før utgjorde Forsvarets deltakelse i internasjonale operasjoner et tyngdepunkt i senterets forskningsaktivitet. Senteret har siden 2015 hatt et prosjekt om det norske forsvarets militære deltakelse i FN- og NATO-operasjoner på Balkan. Boken, som er hovedproduktet fra prosjektet, vil bli utgitt av Fagbokforlaget. Et doktorgradsprosjekt om sivil-militært samarbeid under Norges engasjement i Afghanistan ble avsluttet i oktober 2020. Et annet prosjekt om Norges deltakelse i FN-operasjonen i Kongo (ONUC) i årene 1960–1964, var i rute ved årets utgang. Det ble også ferdigstilt et bokkapittel om Norges militære utenlandsengasjement 1947–2017. Et annet prosjekt som delvis kan knyttes til samme tematikk, og som inngår som ledd i et samarbeid med forskningsmiljøer i andre land, behandler nye kriterier for militær heroisme/norske krigsdekorasjoner. Til slutt kan det nevnes at et doktorgradsprosjekt som tar for seg norske soldater i FN-operasjoner under og etter den kalde krigen, var inne i sitt andre år.

Studier relatert til militære veteraner var tidligere et prioritert forskningsfelt ved senteret, og i 2020 ble det startet opp et prosjekt som tar sikte på å kaste nytt lys over denne tematikken. Prosjektet, som tar for seg ivaretagelse av norske INTOPS-soldater før, under og etter deployering i perioden 1945 til 2020, vil gå over tre år og er finansiert av Forsvarsdepartementet og Forsvarets veteran-tjeneste.

Når det gjelder forsvars- og militærhistorie, foregikk aktiviteten primært innenfor rammen av to prosjekter. Det første var «Forsvarsdepartementets historie 1940–2014», der prosjektet ble ferdigstilt og bok utgitt høsten 2020. Det andre var det UiT-ledede prosjektet «In a World of Total War» som anlegger ulike perspektiver på andre verdenskrig. Innenfor rammen av sistnevnte prosjekt ble det arbeidet med flere individuelle prosjekter i 2020, herunder flere artikkelprosjekter om den

sovjetiske Petsamo–Kirkenes-operasjonen i oktober/november 1944, et bokprosjekt om Skandinavias rolle i Molotov–Ribbentrop-pakten og et om Forsvarets historieskriving om landoperasjonene i 1940. Et prosjekt med å utgi en oversettelse av Nordflåtens krigsplaner 1939–1940, med innledning, ble avsluttet. I tillegg til de to større prosjektene, ble det også boken om norsk skipsfartsberedskap fra 1914 til i dag ferdigstilt og utgitt.

Den 5. november lanserte IFS, ved Kjell Inge Bjerga og Sigurd Sørliie, bind to av Forsvarsdepartementets historie. Bindet tar for seg tiden mellom 1940 og 2014 og spør om departementet i denne perioden ble utviklet til et styringsdyktig departement for politikk på linje med andre norske departementer. Fra venstre: departementsråd Arne Røksund, som kommenterte på boken, Sørliie, Bjerga og visedekan ved FHS, Saira Basit, som ledet lanseringen.

3. Undervisning

Et av instituttets overordnede mål er å levere forskningsbasert undervisning av høyeste kvalitet på militære og sivile læresteder. De mest omfattende leveransene er til bachelor- og masterstudiene ved FHS og kursene til Seksjon for sjefskurs.

3.1 Undervisning – akkreditert utdanning

I 2020 bidro IFS til undervisning, sensur og veiledning på stabs- og masterstudiet og i bachelorprogrammene ved FHS. På masternivå gjaldt dette både fulltidsstudiet og deltidsstudiet. IFS-ansatte hadde emneansvar i begge ordninger. I likhet med tidligere år kommer undervisningsbidragene fra IFS meget godt ut i høgskolens evalueringer av utdanningskvaliteten. Ansatte ved IFS hadde ansvar for følgende seks emner på masterstudiet:

- NATO (heltidsstudium)
- Politikk, strategi og militærmakt (heltidsstudium)
- Totalforsvar og beredskap (heltidsstudium)

- Vitenskapelig metode (heltidsstudium)
- Vitenskapelig metode (deltidsstudium)
- Nasjonal beredskap og krisehåndtering (videreutdanning)

IFS hadde ansvar for følgende emne på bachelornivå, første semester:

- Offiseren, staten og samfunnet

3.2 Sjefskurset

Seksjon for sjefskurs gir nøkkelpersonell i militær og sivil sektor kunnskap om og innsikt i viktige aspekter ved norsk utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik. I tillegg får deltakerne dypere innsikt i samfunnssikkerhet og beredskap, herunder samarbeidet mellom sivil og militær sektor.

Seksjonen gjennomførte i 2020 ett nivådannende kurs, Sjefskurs nr. 24. Kurset hadde oppstart i januar og ble avsluttet 12. mars på grunn av pandemisituasjonen. Kullet ble dimittert tre uker før tiden og satt i karantene. I tillegg ble det gjennomført ett kompetansehevende kurs for nøkkelpersonell i militær og sivil sektor – Informasjonskurset – i januar. Kurset omfatter norsk forsvars-, sikkerhets- og utenrikspolitikk samt nasjonal samfunnssikkerhet og beredskap. Strategisk krisehåndteringskurs og Byråkratprogrammet ble utsatt. Høsten uten kursavvikling ble benyttet til å gjennomføre en studie om Sjefskursets fremtid, basert på en intervjuundersøkelse (34 intervjuobjekter) og flere kursevalueringer. Basert på studien skrev seksjonen en rapport som ble levert til FHS' ledelse. Seksjonen planla også Sjefskurs nr. 25 og Informasjonskurs nr. 60 som begge skulle ha oppstart i januar 2021.

Sjefskurset på studiebesøk hos Luftforsvaret på Ørland flystasjon som en del av norgesreisene for å bli kjent med Forsvaret. Bildet viser Sjefskurs nr. 24 sammen med sjef Luftforsvaret generalmajor Tonje Skinnarland og sjef Operasjonsgruppen 132 luftving Marianne Mjelde (jagerflypilot), foran forrige generasjons jagerfly F-16.

3.3 Undervisningskvalitet

Alle studietilbudene ved FHS evalueres av studentene. De akkrediterte emnene som IFS hadde ansvaret for, fikk uten unntak meget gode tilbakemeldinger, både når det gjaldt relevans og kvalitet. Det samme gjelder de ulike tilbudene ved Sjefkursseksjonen.

3.4 Veiledning

Etter overgang til ny studieordning i 2019 økte antall masterstudenter med veiledning fra IFS fra 11 til 23. I 2020 ble 26 studenter veiledet av IFS-ansatte. I tillegg hadde flere ansatte veiledningsansvar for studenter ved andre høgskoler og universiteter.

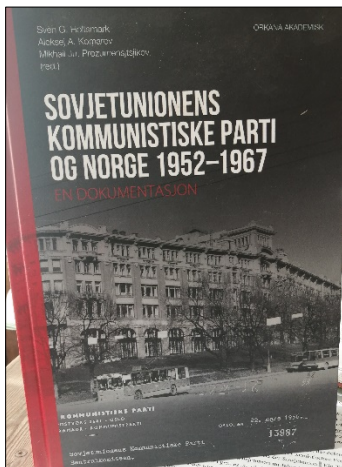
3.5 Undervisning – samlet vurdering

Undervisning har høy prioritet ved IFS. Kontakten mellom forskerne og de praksisnære miljøene, hvor flertallet av studentene og kursdeltakerne kommer fra, høyner kvaliteten på undervisningen og beriker også forskningen. Samlingen av Forsvarets akkrediterte undervisning i én høgskole i 2018 medførte at IFS-ansatte måtte dekke et økende behov for undervisning og veiledning. Denne utviklingen fortsatte i 2020. For å dekke dette behovet, vektlegger instituttet langsiktig planlegging av undervisningsaktiviteten. IFS benytter seg også av kompensasjonsordninger som ved særlige behov gjør det mulig å bruke eksterntfinansierte medarbeidere i undervisningen. IFS legger vekt på å bidra med egen kompetanse til undervisningen ved Sjefskurset.

4. Publisering og formidling

Nedenfor gis en overordnet beskrivelse av IFS' formidlingsaktiviteter i 2020. For en utfyllende oversikt, se vedlegg.

4.1 Publisering i eksterne kanaler

I 2019 økte den vitenskapelige publiseringsaktiviteten i eksterne kanaler og holdt seg høy også i 2020. Publisering i anerkjente vitenskapelige kanaler, både innen- og utenlands, anses som viktig for å ivareta kvalitet og for å kunne delta i den nasjonale og internasjonale diskursen på forsvars- og sikkerhetsfeltet. I 2020 omfattet de vitenskapelige publikasjonskanalene blant annet tidsskriftene *Studies in Global Societal History*, *Slavonic and East European Review*, *Scandinavian Journal of History*, *Internasjonal politikk*, *Contemporary European History*, *Journal of Strategic Studies*, *Cultural Studies* og *Survival*. Bøker av IFS-ansatte ble blant annet utgitt på *Fagbokforlaget*, *Orkana akademisk*, *Scandinavian Academic Press*, *Palgrave Macmillan* og *Routledge*.

4.2 Publisering i egen kanal – IFS Insights

Instituttets primære formidlingskanal er *IFS Insights*. Denne er en høykvalitets, men lett tilgjengelig, skrift- og artikkelserie om instituttets ulike faglige temaer. Formatet er fleksibelt og åpner for et stort spenn av formidling. I løpet av året 2020 hadde serien – som året før – 12 utgaver. Det var stor etterspørsel etter *IFS Insights* i forsvarssektoren, men også utenfor. *IFS Insights* ble brukt aktivt i forbindelse med seminarer og konferanser og som pensum i undervisning.

4.3 Konferanser og seminarer i regi av IFS

Formidlingsaktiviteten er viktig ved instituttet. Forsvarssektoren er en primær målgruppe, samtidig er det en målsetting å nå bredere ut til politiske miljøer og samfunnet mer allment. Åpne konferanser og seminarer er et sentralt virkemiddel i så måte. I koronaåret 2020 tok denne aktiviteten brått slutt i mars og ble i praksis liggende nede ut året. Likevel rakk instituttet å avholde fem større konferanser

med stor hjelp fra FHS' sentrale stab. Arrangementene hadde med ett unntak flere hundre deltakere, fordelt på fysisk fremmøte og digital deltakelse. Instituttet fikk meget gode tilbakemeldinger på samtlige arrangementer:

- Power and Economy under Putin and beyond
- Spesialoperasjoner og etterretning I Norge 1940–1945
- The Global Pandemic, Transatlantic Security, and National Defence
- Den russiske staten og energiselskapene
- Et departement for politikk? Forsvarsdepartementets historie 1940–2014

I tillegg ble det avholdt flere lukkede seminarer der målgruppen var beslutningstakere i fag- og politikkmiljøene, og tematikken var innrettet mot dagsaktuelle spørsmål. Lukkede seminarer gir mulighet til å presentere og diskutere aktuell forskning ved IFS i forbindelse med målgruppens utforming av faglige og politiske standpunkter. En slik målrettet bruk av kunnskapsgrunnlaget som produseres ved IFS understreker impact-dimensjonen ved forskningen.

Den tidligere britiske tjenestemannen Tony Insall har basert seg på nye kilder og skrevet historien om det hemmelige norsk-britiske samarbeidet om etterretning og spesialoperasjoner under andre verdenskrig. På nyåret 2020 møtte han IFS-direktør Bjerga til to bokbad som vakte stor interesse.

4.4 Medieoppslag, nettsider og sosiale medier

Retriever-tall for mediebidrag viser at IFS ble omtalt i 409 saker i norske medier i 2020. Dette er en liten nedgang fra 2019 (463 saker).

Nettstedet forsvar.no ble lagt om og flyttet til ny plattform i 2020. IFS-sidene ble da en del av dette nettstedet, men med en egen, uavhengig profil. Derfor er det ikke mulig uten videre å sammenlikne tall mellom 2019 og 2020. Men en FHS-undersøkelse om overgangen fra de gamle til de nye sidene viser en tredobling av antall visninger (fra ca. 5.800 til 17.500). Mye av denne økningen skyldes nok at

IFS nå er en del av de nye FHS-sidene. IFS-sidene hadde ca. 45 prosent av de totale visningene på FHS-sidene.

IFS har også en stor andel av ansattvisninger, med fem på 10-på-topp-lista. Nummer én på lista hadde dobbelt så mange visninger som nummer to (2375 mot 1724). Blant visninger av forskningsprosjekter er tre av 10-på-topp-prosjektene IFS-prosjekter: Norsk sikkerhetspolitikk i strategisk perspektiv, Cyberprogrammet og Omstilling i Forsvaret og politiet.

I 2019 forsterket IFS sin satsning på sosiale medier, og ambisjonen for 2020 var ytterligere å styrke denne formidlingskanalen. Men på grunn av koronasituasjonen sank aktiviteten på sosiale medier i 2020, i takt med at antall arrangementer ble mindre. Pr. 31. desember 2020 hadde IFS' Facebook-side 3.706 følgere, en økning på 174 i løpet av året 2020. IFS' Twitter-konto hadde i desember 2020 6.557 tweetvisninger.

4.5 Formidling – samlet vurdering

IFS' forskningsformidling skal føre til økt forståelse av og kunnskap om instituttets fagområder hos profesjonelle målgrupper og i allmennheten.

Kraftsamlingen om det veletablerte *IFS Insights* som den primære formidlingskanalen anses som vellykket og vil bli videreført også i 2021. Pandemien gjorde at de fysiske arrangementene ved IFS sank drastisk i 2020. Gitt at koronasituasjonen tillater det, vil IFS imidlertid forsøke å ta opp igjen konferanser og seminarer som en viktig kanal for å formidle forskningen ved IFS. Vi inspireres blant annet av at våre arrangementer også i 2020 fikk meget gode tilbakemeldinger. Inntil det igjen blir mulig med fysiske arrangementer vil IFS bruke webinarformatet så langt det lar seg gjøre, gitt støtten vi er avhengig av fra den sentrale staben ved FHS.

Publiseringsaktiviteten var i 2020 i omfang omtrent på nivå med 2019. Det var noen færre vitenskapelige publikasjoner, men til gjengjeld flere vitenskapelige bøker og kapitler i bøker. Også flere masteroppgaver (hele seks i 2020 mot én i 2019) ble produsert av stipendiater ved IFS. Den populærvitenskapelige produksjonen var omtrent lik begge år, men med noe færre foredrag og medieopptredener i 2020 enn i 2019. Det er grunn til å tro at også dette først og fremst skyldes pandemien og nedstengingen av samfunnet.

5. Økonomi og personell

5.1 Økonomi

Den økonomiske rammen for IFS i 2020 var 45.190 millioner kroner, fordelt på 33.300 millioner kroner i grunnbevilgning og 11.890 millioner kroner i ekstern finansiering og andre tilføringer. Blant annet mottok IFS midler for etablering av et undervisningsemne i sikkerhet og beredskap på masternivå. De rene eksterne midlene var 9.906 millioner kroner, noe som er en økning fra de to foregående årene (8.131 millioner kroner i 2019 og 9.112 millioner kroner i 2018).

Koronaåret 2020 var et år som vanskelig kan sammenlignes med foregående år når det gjelder driftsutgifter. Restriksjonene reduserte reise-, kurs- og møtekostnadene vesentlig.

5.2 Personell

Ved utgangen av 2020 hadde IFS 55 tilsatte. Dette omfattet 27 hjemler for fast stilling, tre vikarer, 21 ansatte på prosjekter, en mastergradsstipendiat og tre engasjerte på pensjonistvilkår.

Av de faste, vitenskapelig hjemlene hadde alle unntatt én førstekompetanse eller høyere. Denne ene var i doktorgradsløp. Ti ansatte hadde professorkompetanse. Ti av de vitenskapelig ansatte i prosjektstillinger hadde førstekompetanse. Det var fem kvinner i faste vitenskapelige stillingshjemler med ph.d. ved utgangen av 2020, og to av dem hadde professorkompetanse. På Seksjonen for sjefskurs var fire av de seks ansatte kvinner.

Vedlegg: IFS publikasjoner og formidling

Masteroppgaver

1. Alberti, Elizabeth. *Explaining Russia's Security Policy in the Barents and Baltic Sea Regions – A Comparative Case Study*. Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
2. Andersen, Adelina Trolle. *Why Opt for a New START? The U.S. Senate's ratification process and the purposes of arms control*. Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
3. Bæk, Sindre. "...operations on the Ground in Distant Countries": Norwegian Male Officers' Understanding and Use of the Women, Peace and Security Norms. Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
4. Norberg, Ingvild Katariina. *Klassisk avskrekkingsteori i møte med moderne krigføring. Implikasjoner av utviklingen i russisk militærmakt for avskrekking og strategisk stabilitet*. Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
5. Storeide, Eline. *National security in the telecommunications sector: To what extent is Huawei a threat to UK national security?* National Security Studies Programme, Department of War Studies, King's College London.
6. Sæther, Tobias. *The Russo-Japanese War and the ideas of the West: Competing Visions of world order in the age of high imperialism*. Humboldt Universität zu Berlin/Freie Universität zu Berlin.

Bøker (vitenskapelige)

1. Bekkevold, Jo Inge, Arve Hansen and Kristen Nordhaug (eds.) *The Socialist Market Economy in Asia: Development in China, Vietnam and Laos*. London: Palgrave Macmillan.
2. Bjerga, Kjell Inge og Sigurd Sørлие. *Et departement for politikk. Forsvarsdepartementets historie 1940–2014*, bind 2. Fagbokforlaget.
3. Holtsmark, Sven G., Aleksej A. Komarov og Mikhail Ju Prozumensjtsjikov (red.) *Sovjetunionens kommunistiske parti og Norge 1952–1967. En dokumentasjon*. Orkana akademisk.
4. Holtsmark, Sven G., Aleksej A. Komarov, Ljudmila Sadova (eds.) *Zapoljare 1944–1945: vojna, povsednevnost, pamjat* (Krig i Arktis 1944–1945: krig, hverdag, erindring). Moskva: Rosspen.
5. Melien, Tor Jørgen. *Norges globale sjøkrig. Skipsfartsberedskap fra 1914 til i dag*. Scandinavian Academic Press.
6. Opdahl, Ingerid M. *The Russian State and Russian Energy Companies, 1992–2018*. BASEES/Routledge Series on Russian and East European Studies. London: Routledge.
7. Ross, Robert S., Øystein Tunsjø and Dong Wang (eds.) *US–China Foreign Relations: Power Transition and its Implications for Europe and Asia*. London: Routledge.

Artikler (vitenskapelige)

1. Barth, Boris and Rolf Hugh Hobson. "Civilizing Missions in the Twentieth Century". *Studies in Global Social History*, vol. 40. Leiden: Brill.

2. Bjur, Ingeborg, Karen-Anna Eggen og Paal Sigurd Hilde. "Mellom varmebølge og isfront: nordområdene, sikkerhet og storpolitikk". *Internasjonal Politikk*, årg. 78 (4), s. 478–489.
3. Bækken, Håvard and Johannes Due Enstad. "Identity under Siege: Selective Securitization of History in Putin's Russia". *Slavonic and East European Review*, vol. 98 (2), pp. 321–344.
4. Danielsen, Helge. "Military Assistance, Foreign Policy and National Security. The objectives of US military assistance to Norway, 1950–1965". *Scandinavian Journal of History*, vol. 45 (1), pp. 71–94. (Publisert online 3. juni 2019.)
5. Ekshaugen, Lene. "Whole-of-Government Coordination for Complex Operations: Symbolic Politics or Coordination Failure?" *Journal of Strategic Studies*, pp. 1–24. (Publisert online 13. mars 2020.)
6. Holtmark, Sven G. og Pavel Petrov. "Den sovjetiske nordflåtens operasjonsplaner 1939–1940". Oversatte dokumenter med innledning. *Septentrio Reports*, Tromsø: UiT Norges arktiske universitet, s. 2–58.
7. Melien, Tor Jørgen. "Secret alliances: Special operations and intelligence in Norway, 1940–1945 – The British perspective". Review, *Journal of Strategic Studies*, vol. 43 (2), pp. 295–297.
8. Notaker, Hallvard. "Staging Discord: Nordic Corporatism in the European Conservation Year 1970". *Contemporary European History*, vol. 29 (3), pp. 309–324.
9. Petersson, Magnus. "Small States and Autonomous Systems – The Scandinavian Case". *Journal of Strategic Studies* (Publisert online 2. desember 2020)
10. Rø, Johannes Gullestad. "Politisk psykologi og utenrikspolitisk analyse". *Internasjonal Politikk*, årg. 78 (2), s. 117–141.
11. Tunsjø, Øystein. "The Great Hype: False Visions of Conflict and Opportunity in the Arctic." *Survival*, vol. 62 (5), pp. 139–156.
12. Zysk, Katarzyna. "Defence Innovation and the 4th Industrial Revolution in Russia". *Journal of Strategic Studies*. (Publisert online 8. desember 2020).
13. Østbø, Jardar N. "Dignity Promotion and the Revenge of Honour: Security and Morality in Russia–West Relations". *Journal of Extreme Anthropology*, vol. 4 (1), pp. 198–226.
14. Østbø, Jardar N. "Corrupt and Honorable, Gangster and Nobleman: Naval'nyi, Zolotov, and the Conflicting Moral Cultures in Russian Politics". *Cultural Politics*, vol. 16 (2), pp. 171–191.

Bokkapitler (vitenskapelige)

1. Allers, Robin and Paal Sigurd Hilde. "Norway", in Toms Rostoks and Guna Gavrillko (eds.), *Defence Policy and the Armed Forces in Times of Pandemic*. Riga: KAS, pp. 179–191.
2. Barth, Boris and Rolf Hugh Hobson. "Civilizing Missions from the 19th to the 21st Centuries, or from Uplifting to Democratization", in Boris Barth and Rolf Hobson, *Civilizing Missions in the Twentieth Century*. Leiden: Brill, pp. 1–20.
3. Bekkevold, Jo Inge. "Sino–Russian relations in an era of Sino–US rivalry: From Partnership to Alliance?", in Ross, Robert S., Øystein Tunsjø and Dong Wang (eds.), *US–*

China Foreign Relations: Power Transition and its Implications for Europe and Asia. London: Routledge, pp. 145–161.

4. Bekkevold, Jo Inge et al. “Introducing the Socialist Market Economy”, in Jo Bekkevold, Arve Hansen and Kristen Nordhaug (eds.), *The Socialist Market Economy in Asia: Development in China, Vietnam and Laos.* London: Palgrave Macmillan, pp. 3–25.
5. Bekkevold, Jo Inge. “The International Politics of Economic Reforms in China, Vietnam, and Laos”, in Jo Inge Bekkevold, Arve Hansen and Kristen Nordhaug (eds.), *The Socialist Market Economy in Asia: Development in China, Vietnam and Laos.* London: Palgrave Macmillan, pp. 27–68.
6. Bekkevold, Jo Inge et al. “Making Sense of the Socialist Market Economy”, in Jo Inge Bekkevold, Arve Hansen and Kristen Nordhaug (eds.), *The Socialist Market Economy in Asia: Development in China, Vietnam and Laos.* London: Palgrave Macmillan, pp. 315–338.
7. Dyndal, Gjert Lage and Paal Sigurd Hilde. “Strategic thinking in NATO and the new ‘Military Strategy’ of 2019”, in Janne Haaland Matlary and Rob Johnson (eds.), *Military Strategy in the Twenty-first Century. The Challenge for NATO.* London: Hurst, pp. 303–328.
8. Hilde, Paal Sigurd. “Bistand fra NATO og allierte: Norge utløser artikkel 4 og 5”, i Ann Karin Larssen og Gjert Lage Dyndal, *Strategisk ledelse i krise og krig. Det norske systemet.* Universitetsforlaget, s. 373–388.
9. Hobson, Rolf. “American Nationalism and Regime Change: How the Neo-Cons Tried to Speed up the Inevitable”, in Boris Barth and Rolf Hobson, *Civilizing Missions in the Twentieth Century.* Leiden: Brill, pp. 177–208.
10. Holtsmark, Sven G., Aleksej A. Komarov og Mikhail Ju Prozumensjtsjikov. “Innledning”, i Sven G. Holtsmark, Aleksej A. Komarov og Mikhail Ju Prozumensjtsjikov (red.), *Sovjetunionens kommunistiske parti og Norge 1952–1967. En dokumentasjon.* Orkana akademisk, s. 20–36.
11. Holtsmark, Sven G. “Norvezjskoje pravitelstvo i osvobodzdenije vostotsjnogo Finnmarka sovetskimi vojskami v 1944” (Sovjetiske tropper i frigjøringen av Øst-Finnmark 1944), i Aleksej A. Komarov, Sven G. Holtsmark og Ljudmila Sadova (red.), *Zapoljare 1944–1945: vojna, povsednevnost, pamjat* (Krig i Arktis 1944–1945: krig, hverdag, erindring). Moskva: Rosspen, s. 79–89.
12. Petersson, Magnus. “Small State Survival Strategies and the Arms Trade”, in Andrew Tan (ed.), *Research Handbook on the Arms Trade.* Cheltenham: Edward Elgar, pp. 56–65.
13. Petersson, Magnus. “The Strategic Importance of the Transatlantic Link”, in Rob Johnson and Janne Haaland Matlary (eds.), *Military Strategy in the 21st Century.* London: Hurst, pp. 27–43.
14. Østbø, Jardar N. “The Sources of Russia’s Transgressive Conservatism: Cultural Sovereignty and the Monopolization of Bespredel”, in Ingunn Lunde and Irina Anisimova (eds.), *The Cultural is Political: Intersections of Russian Art and State Politics.* Slavica Bergensia, pp. 14–36.

1. Allers, Robin, Ingeborg Bjur, Karen-Anna Eggen and Johannes Gullestad Rø (eds.). “The global pandemic, transatlantic security, and national defence. Views from the United States, the United Kingdom, Germany and Norway”. *IFS Insights*, 6/2020.
2. Allers, Robin, Ingeborg Bjur, Karen-Anna Eggen and Johannes Gullestad Rø. “Introduction”, in Robin Allers, Ingeborg Bjur, Karen-Anna Eggen and Johannes Gullestad Rø (eds.), *The Global Pandemic, Transatlantic Security and National Defence*. *IFS Insights*, 6/2020.
3. Allers, Robin. “Defence planning in times of Covid-19 – Norway’s next long term defence plan”, in Robin Allers, Ingeborg Bjur, Karen-Anna Eggen and Johannes Gullestad Rø (eds.), *The Global Pandemic, Transatlantic Security and National Defence*. *IFS Insights*, 6/2020.
4. Allers, Robin, Johannes Gullestad Rø, Ingeborg Bjur and Rachel Ellehuus. “Surprise and Stability in the High North”. *CSIS Commentary*, December 14.
5. Bækken, Håvard. “Krise, tradisjonisme og militarisme. Hvorfor militærpatriotismen fikk gjennomslag i det post-sovjetiske Russland”. *IFS Insights*, 2/2020.
6. Hilde, Paal Sigurd. “Norske forsvarsutgifter – en oversikt”. *IFS Insights*, 10/2020.
7. Hsiung, Christopher. “Missile defense and early warning missile attack system cooperation: Enhancing the Sino-Russian defense partnership”. *IFS Insights*, 7/2020.
8. Melien, Tor Jørgen. “Festningsforsvaret av Norge – fra klar til kamp til nedleggelse”, i Aslak Ravlo og Per Bollingmo (red.), *Bergets beseirere*. Norsk forening for fjellspregningsteknikk, s. 199–207.
9. Melien, Tor Jørgen. “Vår handelsflåte og sjøkrigen under første verdenskrig”. *Forsvarsmuseets småskrift*, nr. 51, s. 83–96.
10. Melien, Tor Jørgen. “Forsvaret under første verdenskrig”. *Forsvarsmuseets småskrift*, nr. 51, s. 63–81.
11. Opdahl, Ingerid M. “Energistormakten Russland i 2020: med storhetstiden bak seg”. *IFS Insights*, 8/2020.
12. Selvaag, Dagfinn. “Et spørsmål om makt. ‘Net Assessment’ – et redskap for å styrke strategisk analyse og forsvarsplanlegging”. *IFS Insights*, 3/2020.
13. Skeie, Johanne Jensen. “Why should the Norwegian Armed Forces care about climate change?”. *IFS Insights*, 11 og 12/20.
14. Svenungsen, Bjørn. “Stormaktsrivalisering om internett”. Essay, *Morgenbladet*, 1. november.
15. Zysk, Katarzyna. “Russia’s Military Build-Up in the Arctic: To What End?” *CNA’s Occasional Paper*. CNA Corporation, September.
16. Zysk, Katarzyna. “Russian Military Vulnerabilities: Perceptions and Misperceptions”. *CCW Russia Brief*, Issue 6. Pembroke College, Oxford University: The Oxford Changing Character of War Centre, April, pp. 12–19.

1. Allers, Robin, Ingeborg Bjur og Johannes Gullestad Rø. “En uforutsigbar alliert”. *Morgenbladet*, 11. desember.
2. Allers, Robin, Ingeborg Bjur, Rachel Ellehuus and Johannes Gullestad Rø. “Surprise and Stability in the High North”. *CSIS Commentary*, December 14.
3. Bækken, Håvard. “Nasjonalkonservativisme i Russlands nye grunnlov”. *Aftenposten*, 1. juli [online], 2. juli [papir].
4. Eggen, Karen-Anna. “Kan ikke spille Vesten og Russland mot hverandre”. *Forsvarets Forum*, 18. august.
5. Haaland, Torunn Laugen. “Replikk til Harald Høibacks artikkel ‘Det omvendte militærkupp – en studie av militærprofesjonens vekst og fall’”. *Nytt norsk tidsskrift*, s. 295–296.
6. Hilde, Paal Sigurd. “Jens Stoltenberg vil få en lettere jobb”. *Forsvarets forum*, 8. november.
7. Hilde, Paal Sigurd. “Norway”, i Sophia Becker and Christian Mölling (eds.), (*Nuclear Sharing is Caring. European Views on NATO Nuclear Deterrence and the German Nuclear Sharing Debate*. Berlin: DGAP, pp. 10–11.
8. Hilde, Paal Sigurd, “NATO, corona og katastrofehandtering”. *Ukas analyse*, DNAK, 12. april.
9. Holtsmark, Sven G. og Geir Ulfstein. “Et skritt i riktig retning”. *VG*, 27. januar.
10. Holtsmark, Sven G. og Geir Ulfstein. “Svalbard-traktaten”. *Store norske leksikon* (snl.no).
11. Holtsmark, Sven G. og Lars Rowe. “9. april 1940: Hva var det som traff oss?” *Aftenposten*, 9. april.
12. Holtsmark, Sven G. “Full forvirring om Norge, Russland og Arktis”. *Aftenposten*, 24. januar.
13. Holtsmark, Sven G. og Lars Rowe. “Freden kom i 1945, men for mange europeere lar friheten enda vente på seg”. *Aftenposten*, 3. mai.
14. Holtsmark, Sven G. “Eit storverk om Nansen”. *Dag og Tid*, 16. oktober.
15. Holtsmark, Sven G. og Geir Ulfstein. “Svalbard-traktaten 100 år. Full suverenitet – med forpliktelser”. *Aftenposten*, 9. februar.
16. Holtsmark, Sven G. “Pryser på villspor”. *Klassekampen*, 27. november.
17. Holtsmark, Sven G. “Putins flik av sannheten”. *Aftenposten*, 8. juli.
18. Håkenstad, Magnus. “Bedre sent enn aldri”. *Forsvarets Forum*, 26. november.
19. Notaker, Hallvard. “Kamala Harris”. *Store norske leksikon* (snl.no).
20. Notaker, Hallvard. “Nye trusler krever ny debatt”. *Kronikk, VG Nett*, 8. desember.
21. Notaker, Hallvard. 2020. “Presidentvalget i USA 2020”. *Store norske leksikon* (snl.no).
22. Oma, Ida Maria. “Norge og stormaktene i nord”. *VG*, 30. august.
23. Romarheim, Anders. “Biden som president: – Kjedelig, men bra for USA, verden og Norge”. *VG*, 13. desember.
24. Romarheim, Anders. “Corona og internasjonal sikkerhet”. *Ukens Analyse – Atlanterhavskomiteen*, 15. februar.
25. Romarheim, Anders. “USA i krise: Nærmer seg hybridkrig”. *Dagbladet*, 4. juni.
26. Rongved, Gjermund. “Den økonomiske beredskapens oppstandelse”. *Morgenbladet*, 10. april (online).

27. Rongved, Gjermund. "Dagens politikere kan lære mye av striden om 'veimillionen' i 1920". *Morgenbladet*, 23. juni (online).
28. Rongved, Gjermund. "De glade 20-årene?" *VG*, 9. januar.
29. Svenungsen, Bjørn. "Jo, man spionerer på sine venner". *Forsvarets Forum*, 23. november.
30. Svenungsen, Bjørn. "Burn In, av P.W Singer & August Cole" (bokanmeldelse). *Stratagem.no*, 27. mai.
31. Tunsjø, Øystein. "Norge bør sette frihandelsavtale på vent". *Dagens næringsliv*, 27. oktober.
32. Tunsjø, Øystein. "USA og Kina står foran en superkonflikt". *Dagens næringsliv*, 16. august.
33. Tunsjø, Øystein. "Trusselbildet blir ikke borte med villedning". *Forsvarets forum*, 30. mars.
34. Tunsjø, Øystein. "The New Superpower Rivalry". *East Asian Forum*, April 4.
35. Wilhelmsen, Vivi Cathrine Ringnes. "En skandale som ryster Danmark". *Dagbladet*, 2. september.
36. Wilhelmsen, Vivi Cathrine Ringnes. "For lettbeint om ny e-tjenestelov". *Aftenposten*, 6. oktober.

Foredrag/konferansebidrag

1. Allers, Robin. "The global pandemic, transatlantic security and national defence". Presentasjon på SNE-webinar, 24. juni.
2. Allers, Robin. Presentasjon på EATA NATO-EU Roundtable, Tallinn 11. september.
3. Bekkevold, Jo Inge. "Kinas virkemidler for påvirkning". Presentasjon på regjeringskonferanse, 24. november.
4. Bekkevold, Jo Inge. "Kina og Russland: på vei mot allianse?". Presentasjon for utenriksdepartementets sikkerhetspolitiske avdeling, 26. august.
5. Bekkevold, Jo Inge. "Kina og Covid-19. Nasjonale utfordringer". Brief for Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé, Stortinget (via Skype), 5. mai.
6. Bekkevold, Jo Inge. "China's economic statecraft and Europe in an era of US-China rivalry". Presentasjon på European CoE on Hybrid Threats China workshop, Militaire Ecole, Paris, 7. februar.
7. Bekkevold, Jo Inge. "From Globalization to a Polarized Economic Order in an era of China-U.S. Rivalry". Foredrag på Leangkollen-konferansen 'The China Challenge: Remaking the Landscape of Transatlantic Security', 3.-4. februar.
8. Bekkevold, Jo Inge. "Elite and population attitudes in China towards Russia". Presentasjon på "Russia – China: Emerging Alliance or Eternal Rivals?", workshop organisert av Konrad Adenauer Stiftung og Kiel University, Berlin 13.-14. januar.
9. Bækken, Håvard. "Patriotisme, militarisme og oppvekst i post-sovjetisk Russland". Forelesing for Senter for slaviske og østeuropeiske studier, Universitetet i Oslo, 25. september.
10. Eggen, Karen-Anna. "Hviterussland: Lukasjenko – vinn eller forsvinn?". Seminar med YATA Bergen og YATA Tromsø, 21. august.
11. Eggen, Karen-Anna. "Opprør i Hviterussland". Paneldeltakelse, Bergen Global CMI/Universitetet i Bergen, 8. september.
12. Eggen, Karen-Anna. "Russlands strategiske interesser i Hviterussland". Faglig innlegg for Bergen Unge Venstre, 9. november.

13. Hobson, Rolf. “Krig i paktens tegn: Norden og det tysk-sovjetiske samarbeidet 1939–41”. Foredrag på Litteraturhuset, 13. februar i serien *Gjensyn med andre verdenskrig*.
14. Holtmark, Sven G. “Sovjetunionen og Svalbard 1939–1947”. Foredrag på online-konferanse, Universitetet i Arkhangelsk, september.
15. Notaker, Hallvard. “Presidentvalg i USA – strategi og organisasjon”. Foredrag, Sjefskurs 23, Forsvarets høyskole, 12. februar.
16. Notaker, Hallvard. “USA 2020 – hva nå?”. Foredrag for Oslo Rotary, Grand Hotel, 5. november.
17. Notaker, Hallvard. “Digital markedsføring og bruk av data i den amerikanske presidentvalgkampen”. Foredrag for Strategi- og analyseforeningen, “Analysedagen 2020”, 5. november.
18. Opdahl, Ingerid M. “A strong state in the Russian Arctic? Tasking oil and gas companies for regional development”. Presentasjon på Power and Economy under Putin and Beyond, åpent seminar, IFS, Litteraturhuset, Oslo, 21. januar.
19. Opdahl, Ingerid M. “Den russiske staten og energiselskapene”. Presentasjon på Boklansering: The Russian State and Russian Energy Companies, 1992–2018, åpent seminar, IFS, Litteraturhuset, 7. oktober.
20. Romarheim, Anders. “Hva bør vi ha på radaren internasjonalt?”. Kurs i internasjonal politikk, Atlanterhavskomiteen, 10. juni.
21. Romarheim, Anders. “Hvordan påvirker stormaktsrivalisering og USAs presidentvalg Norge?”. Digital – Nasjonal sikkerhetsdag, Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet, 8. oktober.
22. Romarheim, Anders. “Keynote: Cybersikkerhet og stormaktenes bruk av Cyberspace”. Dataforeningens sikkerhetssymposium, 29. oktober.
23. Romarheim, Anders. “Valget i USA”. Neste Steg, 27. oktober.
24. Svenungsen, Bjørn. “The geopolitics of cyberspace”. Foredrag for Telia Company, 26. august.
25. Svenungsen, Bjørn. “Cyberspace – globale utfordringer”. Foredrag for NRKs ledergruppe, 30. november.
26. Svenungsen, Bjørn. “Geopolitikk i cyberspace”. Foredrag for ASIS, 4. mars.
27. Sørli, Sigurd. “Nordmenn i Waffen-SS”. Foredrag på Norges hjemmefrontmuseum, 28. september.
28. Tunsjø, Øystein. “Forholdet USA og Kina”. Foredrag for Regjerings sikkerhetsutvalg, SMK, 19. oktober.
29. Tunsjø, Øystein. “Kina”. Foredrag på Kolben kulturhus, 21. september.
30. Tunsjø, Øystein. “Kinesisk nordområdepolitikk.” Innlegg på YATA Nordic Security Conference, 24. oktober.
31. Tunsjø, Øystein. “Den nye supermaktrivaliseringen”. Innlegg på Vestlandskonferansen, 3. mars.
32. Tunsjø, Øystein. “The end of the liberal international order/Mearsheimer, Bartosiak, Sikorski and Tunsjø”. Webinar 10. desember.
33. Tunsjø, Øystein. “Supermakter og Beredskap”. Innlegg på Neste Steg, 26. oktober.
34. Zysk, Katarzyna. “Russia in the Arctic. Interests and Intentions”. Forelesning for Oxford Strategic Studies Group, Old Souls, Oxford University, 21. januar.
35. Zysk, Katarzyna. “Nuclear Weapons in an Escalation Chain and Nuclear Posture of Russia post-INF”. Presentasjon på konferansen Net Assessment: NATO and Russia, University of Glasgow, 31. januar.

36. Zysk, Katarzyna. "Arktis: Russlands strategiske mål, resultater og utfordringer". Forelesning for etterretningstjenesten, Oslo, 18. februar.
37. Zysk, Katarzyna. "Military Vulnerabilities of Russia: Perceptions and Misperceptions". Presentasjon av paper på workshopen Russia as a Fragile State, Oxford Changing Character of War Centre, University of Oxford, 31. mars.
38. Zysk, Katarzyna. "Baltikum, NATO og Russland". Forelesning for Telemark bataljon, Rena, 28. mai.
39. Zysk, Katarzyna. "Russia's Strategic Ambitions and Military Posture in the Arctic". Presentation og paneldiskusjon, seminar ved Center for International and Strategic Studies (CSIS), Washington DC, 30. juni.
40. Zysk, Katarzyna. "Military-Strategic Advantages of Russia over NATO in the High North and North Atlantic". Presentasjon av paper på workshopen Future competition in the North Atlantic/Arctic, Oxford Changing Character of War Centre, Oxford University, 22. juli.
41. Zysk, Katarzyna. "Military Exercises and Partner Militaries of Russia". Forelesning på kurset Understanding the Russian Military Today, Center for International and Strategic Studies (CSIS), Washington DC, 24. juli.
42. Zysk, Katarzyna. "What Kind of Maritime Power is Russia Today?" Presentasjon på workshopen til The US European Command (Russia Strategy Initiative) og International Institute for Strategic Studies (IISS), Stuttgart, 17. august.
43. Zysk, Katarzyna. "After the Ice – The Arctic and European Security". Presentasjon og paneldebatt, Friends of Europe, Brussels, 8. september.
44. Zysk, Katarzyna. "The Changing Character of Warfare and Arctic Geopolitics". Forelesning for The Commander of Canada's Special Operations Forces og Senior Leadership Group, Ottawa, 10. september.
45. Zysk, Katarzyna. "Regional War Scenarios in Russia's Nuclear Strategy". Forelesning på konferansen Reading Russia Right, Royal Danish Defence College, København, 17. september.
46. Zysk, Katarzyna. "Russia's Power Projection and Capabilities". Presentasjon for The US Atlantic Council, 12. november.
47. Zysk, Katarzyna. "Russia's Military Build-Up in the Arctic. To What End?" Forelesning på Centre for Global Security Research Speaker Series, Lawrence Livermore National Laboratory, 18. november.
48. Zysk, Katarzyna. "Military Use of Electromagnetic Spectrum and Electronic Warfare". Presentasjon og panelldebatt på Security at the Frontier Conference, Chatham House, The Royal Institute of International Affairs, 11. desember.
49. Østbø, Jardar N. "Outsourcing Great Powerhood? The Non-State Element in Russia's African Strategy". Presentasjon på Power and Economy under Putin and Beyond, åpent seminar, IFS, Litteraturhuset, Oslo. 21 januar.
50. Østbø, Jardar N. "Russlands engasjement i Afrika". Populærvitenskapelig presentasjon på Frokostmøte: Russland i Afrika, Fellestrådet for Afrika, Oslo, 27. februar.

1. Allers, Robin. "Amerikanske tropper trekkes ut av Tyskland". *NRK Studio 2*, 31. juli.
2. Bjur, Ingeborg Nortvedt. "Shift in US Doctrine Puts Pressure on Norway's Dual Policy". Intervju, *High North News*, 22. desember.
3. Eggen, Karen-Anna. "Urix på lørdag: Ny grunnlov i Russland". *NRK*, 14. mars.
4. Håkenstad, Magnus. "Beredskapsen som forsvant". *NRK*, 1. april.
5. Håkenstad, Magnus. "Finland, 'Prepper Nation of the Nordics,' Isn't Worried About Masks". *New York Times*, 5. april.
6. Håkenstad, Magnus. "Finland har store kriselagre". *Aftenposten*, 6. april 2020.
7. Melien, Tor Jørgen. "Om skipsfartsberedskapsen" under innslaget "Nortraship ble aldri nedlagt". Intervju, *NRK radio P2* 17. mars.
8. Notaker, Hallvard. Diverse kommentarer og intervjuer i anledning presidentvalget i USA. *NRK P2/Alltid nyheter (Nyhetismorgen, Dagsnytt atten)* og *NRK1 (Dagsrevyen, "Presidentvalget i USA 2020")*, *VGTV ("Presidentvalget i USA 2020")*, *Aftenposten Junior*, 23. august til 4 november.
9. Oma, Ida Maria. "Den kalde klinsjen". Intervju, *Forsvarets forum*, nr. 6, desember.
10. Opdahl, Ingerid M. "Mann siktet for spionasje for Russland". *NRK P1 Dagsnytt* (radio) og *NRK.no* (online), 18. august.
11. Opdahl, Ingerid M. "Mann siktet for spionasje for Russland". *NRK P2/NRK2 Dagsnytt atten*, 18. august.
12. Opdahl, Ingerid M. "Spionsiktet jobbet med olje og gass". *NRK Dagsrevyen*, 18. august.
13. Opdahl, Ingerid M. "Russisk opposisjonsleder forgiftet". *NRK Nyhetismorgen* (radio) og *NRK.no* (online), 20. august.
14. Opdahl, Ingerid M. "Forholdet mellom Russland og Tyskland". *NRK P1+*, 18. september.
15. Opdahl, Ingerid M. "Anklager Norge for økt spenning i nord". *NRK.no* (online), 10. november.
16. Opdahl, Ingerid M. "Russland og det tidligere Sovjetunionen/Sør-Kaukasus". *NRK P2 Studio 2*, 4. desember.
17. Romarheim, Anders. "Uroen i USA". *NRK Dagsrevyen*, 7. juni.
18. Romarheim, Anders. "Hva forteller tidenes verste presidentdebatt om tilstanden på det amerikanske demokratiet?" *Liberal Halvtime – Civita Podcast*, 2. oktober.
19. Romarheim, Anders. "Hvordan vil coronaviruset påvirke maktforholdene i verden?" *Civitasamtalen*, 11. april.
20. Romarheim, Anders. "Inngripende tiltak: Corona nedstenging". *NRK P2 – Dagsnytt 18*, 12. mars.
21. Romarheim, Anders. "Økt spenning etter USAs likvidering av Iransk general". *NRK P2 – Dagsnytt 18*, 3. januar.
22. Romarheim, Anders. "Det stabile geniet". *NRK, Trump mot Verden*, 24. januar.
23. Romarheim, Anders. "USAs mest kaotiske president noensinne". *Dagbladet*, 14. juni.
24. Romarheim, Anders. "Dette forventer de av den nye E-sjefen". *Forsvarets Forum*, 4. september.
25. Romarheim, Anders. "Trump skifter ut deler av forsvarsledelsen". *NRK P2 – Dagsnytt 18*, 11. november.

26. Svenungsen, Bjørn. “Cybertrusselen fra Iran”. Intervju, *Dagbladet*, 17. januar.
27. Svenungsen, Bjørn. Intervju, *NRK.no*, 14. oktober (i to ulike saker om datainnbrudd på Stortinget).
28. Svenungsen, Bjørn. Programdeltagelse i følgende podcaster: “*Teknisk Sett (Teknisk Ukeblad)*”, 30. desember, *NSM Podcast*, 12. november, *NORDE Podcast*, 28. oktober og *NORDE Podcast*, 26. oktober.
29. Tunsjø, Øystein. “USA og Kina”. *NRK P2 – Dagsnytt 18*, 29. desember.
30. Tunsjø, Øystein. “Maktkampen mellom USA og Kina, og skvisen Norge kan havne i, Kinas militære oppbygning og faren for krig – og hvorfor ikke Tunsjø er mer opptatt av menneskerettigheter”. *Skartveit podcast*, 13. februar.
31. Tunsjø, Øystein. “Blir det Kinas århundre nå?” *P2-lytring*, 4. september.
32. Tunsjø, Øystein. “Kinas globale ambisjoner”. *Debatt i P2*, 6. mars.
33. Tunsjø, Øystein. “Kina og USA i nord”. *KÅKÅ podcast*, 4. mars.
34. Tunsjø, Øystein. “Slik vil Kina prege det 21. århundret”. *Forsvarets forum*, 3. februar.
35. Tunsjø, Øystein. “Kina håper på fire nye år med Trump”. *TV2 Trumps Verden*, 28. mai.
36. Zysk, Katarzyna. “US Has Deployed New, Small Nukes On Submarine, According To Group”. Intervju, *NPR* (radio, internet), 29. januar.
37. Zysk, Katarzyna. “Russlands sikkerhet og forsvar i Østersjøregionen”. Intervju, *Swiatopoglad* (World View), polsk *Radio TOK FM*, 17. februar.
38. Zysk, Katarzyna. “A Deep-Diving Sub. A Deadly Fire. And Russia’s Secret Undersea Agenda”. Intervju, *The New York Times*, 20. april.
39. Zysk, Katarzyna. “Climate Wars – the Arctic”. Intervju, *The Compass*, *BBC World Service*. 21. oktober.
40. Zysk, Katarzyna. “NATO-Russia relations”. Intervju, *Scope with Waqar Rizivi*, *International TV news channel* (Indus News). 5. desember.
41. Østbø, Jardar N. “Russland har strategiske interesser i Norge”. *TV2 Nyhetskanalen*, 18. august.